

UNA CRISI EN EL WORKERS PARTY ¹

Lev Trotski

6 de febrer de 1936

---

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de:
<http://www.ceip.org.ar/escritos/Libro4/ContextHelp.htm>

1.- El principal argument del camarada X: una crisi en el Workers Party resultaria molt perjudicial per a nosaltres. Per això hem d'evitar-la a tota costa, etcètera. No obstant, la crisi *és ja una realitat*, i no començà ahir. Estem davant d'una crisi crònica que ha entrat una vegada més en estat d'extrema agudesesa. Per consegüent, no es tracta de combatre la crisi en abstracte, cosa que no redundaria sinó en un conciliacionisme estèril sense resultats pràctics, sinó més prompte de *trobar la sortida política justa* i després utilitzar totes les nostres forces per tal d'ajudar el partit a aplicar aqueixa sortida amb la major unanimitat possible.

2.- El cor de la crisi està en l'actitud envers el Partit Socialista. Aquest és el problema que determinà tots els realineaments vells i nous després del congrés d'unificació del partit. No és que mancaren resolucions de compromís ben intencionades. Però no serviren de molt. El problema, i junt amb d'ell la crisi, continuà plantejat. L'expulsió dels oehleristes ha demostrat que es considerava l'entrisme com un problema purament *tàctic*, no principista, és a dir, que es conservaven les mans lliures per al futur.

No puc donar el menor crèdit a l'acusació que Cannon i Shachtman ocultaren els seus plans "malignes", negaren les seues intencions d'entrar en el Partit Socialista, etcètera. Cannon i Shachtman abrigaven els mateixos dubtes respecte d'aquesta qüestió que molts de nosaltres respecte de França, després Bèlgica i, finalment, Polònia. Són dubtes perfectament lògics, en vista de què no es tracta de principis abstractes, sinó de l'avaluació justa de situacions concretes. Però atès que els altres grups (els oehleristes primer, Muste-Weber després) s'oposaren enèrgicament (encara que per distints motius) a la possibilitat de l'entrisme i exigiren a Cannon i Shachtman un compromís ferm en aqueix sentit, aquests intentaren no comprometre's per endavant però, alhora, no perjudicar innecessàriament les relacions dins del seu propi partit. D'ací la seua actitud evasiva i expectant. Qualsevol polític pot evocar una situació semblant en el seu passat. Considerar-ho un crim és un error.

3.- Per a Cannon i Shachtman l'escissió al PS ha constituït la clau de la decisió. El ferro s'ha de forjar calent. Ara que la situació és tan fluida i que els stalinistes treballen a tota màquina, és un poc tard per a proposar fraccions internes. Gràcies als actuals defensors de la fracció ens resultà impossible constituir una fracció l'any passat. El mateix succeí a França. Naville i Lhuiller s'oposaren amb totes les seues forces a la constitució d'una fracció en la SFIO. Però a penes es proposà l'entrisme, proposaren la formació d'una fracció "àmplia".

Algú podria dir: què ens importa el desenvolupament del PS? Nosaltres seguim pel nostre camí. Però aqueix és, precisament, el camí dels oehleristes, que mena del no-res al no-res. Si opinem que la situació del PS ens ofereix possibilitats significatives, hem de realitzar immediatament un viratge audaç i, sense perdre un instant, entrar al partit, constituir-nos en fracció, impedir la labor destructiva dels stalinistes i d'aqueixa manera realitzar un avanç important.

4.- L'argument que el Workers Party és ja un partit independent i, per consegüent, un *pilar* de la Quarta Internacional, no pertany al terreny del marxisme sinó, al meu parer, al de la política decorativa. El grup de Muste s'anomenava partit abans de la fusió, però no ho era. El WPUS encara no és partit. La seua política ha de respondre a l'essència, no al nom. No ha de prendre mesures que justifiquen el nom des del punt de vista jurídic, sinó aquelles que li permeten esdevenir un vertader partit. A més, des del punt de vista de la Quarta Internacional no pot haver-hi una altra consideració. No fem política de prestigi. Allò que beneficia a les nostres seccions també beneficiarà la Quarta Internacional. Hem de ser pacients i projectar sempre l'objectiu de les nostres accions.

En tot cas, després de l'experiència francesa (en part també de la belga) ningú podrà concebre l'entrisme com una capitulació, i si el SAP vol fer bromes no li negarem aqueix plaer.

5.- "El Partit Socialista dels Estats Units és petit, té una mala composició social, etcètera...". No em faig la menor il·lusió respecte d'això. A França no guanyem desenes de milers, ni tan sols milers, sinó alguns centenars, en un Partit Socialista gran. Què succeirà a Bèlgica, amb el poderós POB? De moment sembla que ningú ho sap. Però hem d'avaluar tot en termes relatius. Si la nostra secció francesa no hagués entrat en el moment just s'hauria degenerat totalment. La justesa de la mesura es demostra en què tornarem a guanyar als escissionistes de Naville. La ruptura de Molinier no constitueix una prova en cas contrari: en el curs d'algunes setmanes, sota la nostra pressió política, *La Commune* hagué de realitzar un viratge de cent vuitanta graus (tanmateix l'error organitzatiu que es cometé). Sembla que ha renunciat a les seues banalitats filistees ("paritat de formacions", "tres punts" en compte d'un programa) i que

vol tornar una vegada més a la Quarta Internacional. Si actuem amb intel·ligència, guanyarem novament el nucli sa d'aquest grup i els seus nous partidaris.

6.- El Partit Socialista dels Estats Units no és dèbil *per casualitat*. Als Estats Units, la unificació política de l'avantguarda proletària és extremadament lenta. En el seu moment Engels es barallà amb tot el món al voltant d'aquest problema. No obstant, no hem d'oblidar que els factors *fonamentals* que dificulten la cristallització de l'avantguarda socialista (ni què parlar de la revolucionària) actuen no sols contra el PS sinó, també, contra nosaltres; malgrat el canvi en la situació *econòmica*, la gran inèrcia psicològica, que els sindicats han convertit en tradició, no es pot superar en un segon. Tot és relatiu. En el medi nord-americà, un apropament sense obstacles dels partits Socialista i Comunista seria un gran escull per a nosaltres durant tot un període. Només un cec total podria deixar de veure-ho.

7.- En els partits grans, la força de cohesió és molt major que en els petits; no es trenca tan fàcilment amb un partit de masses. D'ací que a França, després de la ruptura, ens quedàrem amb relativament pocs elements nous. El PS nord-americà no és un partit de masses; justament per això, la nostra influència en el mateix pot resultar molt més decisiva. Cadascú pot calcular les possibilitats reals en termes tan modestos com vullga, però ningú negarà que el Workers Party i la Lliga Juvenil Espartacus poden (diguem-ne) duplicar els seus números. Encara que sol fos en un cinquanta per cent, no deixaria de tenir importància. En tot cas, hem de considerar que açò és segur. Després de les experiències francesa i belga, ningú s'atrevirà a argumentar que el medi centrista podrà absorbir la nostra organització. A Amèrica del Nord, aqueixa possibilitat és menor que en qualsevol dels països europeus mencionats a causa de la relació de forces. Per tant, aquesta mesura no ens planteja cap perill polític. Al contrari, els beneficis són segurs.

8.- No obstant, el major benefici consistiria en el fet que esgotaríem l'experiència. El que succeí l'any anterior demostra amb escreix que no se la pot esgotar per mitjà de discussions i resolucions quilomètriques. Naturalment, prenc com a premissa (i ningú s'atrevirà a posar-ho en dubte) que cap de les fraccions té la intenció de traïr els principis marxistes. Igual que a França, el medi centrista servirà per a unificar-les. Juntes hauran d'entaular una batalla important, franca i aferrissada. Obtindrem resultats. Encara que no guanyen un sol militant (hipòtesi absolutament fantasiosa) el Workers Party guanyarà en maduresa i cohesió. Per fi s'arribarà al final de la perllongada crisi.

9.- Suposem que el grup Muste-Weber guanye la majoria i el grup Cannon-Shachtman se sotmeta a la decisió; això significaria que es prolongaria l'actual situació al si del Workers Party. Cannon i Shachtman afirmarien que no

avancem perquè no entrem al PS. Muste i Weber respondrien que no avancem perquè els obrers saben que Cannon i Shachtman volen menar-los al Partit Socialista. Açò enverinaria les relacions internes i conduiria quasi inevitablement a una ruptura.

10.- Algú podria dir que la meua visió del futur és excessivament negra. No ho crec; és una visió realista. *Avui els vents forts bufen en contra de nosaltres*. El perill del feixisme i de la guerra, els èxits econòmics de la Unió Soviètica explotats per la burocràcia, el viratge oportunista de la Comintern, la creixent pressió de la unitat centrista-pacifista obra temporalment en contra de nosaltres.

En els propers mesos, potser anys, els que es beneficiaran amb la radicalització política als Estats Units seran principalment els comunistes i socialistes, sobretot si es cohesionen en un front únic ferm. En aqueix cas, el Workers Party quedaria marginat, convertit en una organització quasi exclusivament propagandística, patint les conseqüències de les baralles internes entorn de les oportunitats desaprofitades. La realització immediata de l'entrisme impediria als stalinistes desmoralitzar l'ala esquerra socialista, desemascararia els dirigents centristes incorregibles, fomentaria l'aclariment de l'avantguarda obrera i, precisament amb això, ens enfortiria per al futur.

11.- “Però podem entrar al PS?” “Realment podem fer quelcom allí?” La responsabilitat queda en mans de Cannon i Shachtman. La resposta que donen a aquestes preguntes, difícils de contestar des de lluny, és afirmativa. D'altra banda, ni tan sols Muste i Weber neguen la possibilitat de realitzar l'entrisme i guanyar influència. Però l'altre camí els sembla més avantatjós. No obstant, l'altre camí ja s'ha provat i ha demostrat ser el de la *crisi permanent*. Ja hem dit més amunt tot el que és necessari. Amb l'experiment de l'entrisme (use el terme “experiment” sense temor) difícilment perdrem un sol militant; el futur demostrarà si guanyarem molts o pocs.

---

¹ Part d'una lletra a O. Fisher.